

Maj 2020.

Länderbericht

IZVJEŠTAJ O STANJU U ZEMLJI

Predstavništvo Fondacije Konrad Adenauer u Bosni i Hercegovini

Update: Koronavirus u BiH

Bosna i Hercegovina se suočava sa najvećom krizom od rata 90-tih godina

Sven Petke, Senada Bratić

Širenje pandemije koronavirusa (SARS-CoV-2) nije zaobišlo ni Bosnu i Hercegovinu (BiH). Prvi slučaj virusa COVID-19 u Bosni i Hercegovini zabilježen je 5. marta 2020. godine u Banjoj Luci u entitetu Republika Srpska (RS). Od tada se broj zaraženih širom zemlje popeo na preko 2000. Međutim, taj broj je uz broj neprijavljenih slučajeva vjerovatno znatno veći. Kako bi se spriječilo nekontrolisano i brzo širenje virusa - što bi brzo dovelo do preopterećenja krhkog zdravstvenog sistema - vlast je vrlo brzo uvela ograničenja. Broj zaraženih i umrlih trenutno je daleko ispod onoga što se očekivalo, i od čega se strahovalo.

Potvrđeni slučajevi u BiH	Broj umrlih u BiH	Broj oporavljenih u BiH
2014	90	945

Izvor: Johns Hopkins Coronavirus Resource Center, 07.05.2020.

Gljučne mjere

U Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj političari uvjeravaju građane da je situacija pod kontrolom, i da je potrebno da se građani pridržavaju donesenih mjera. 18. marta 2020. na vanrednoj sjednici Federalnog štaba civilne zaštite donesen je niz mjera. Između ostalog, zabranjena su javna okupljanja, a privremeno je zaustavljen rad kina, muzeja, restorana, fitness centara, frizerskih salona i drugih grana privrede, čiji rad predstavlja rizik zaraze za građane. Apoteke, supermarketi i benzinske pumpe dužni su se u svom radu pridržavati jasno utvrđenih uputstava odstojanja između građana, maski, dezinfekcije ruku i prostora i skraćenog radnog vremena.

11. marta obustavljena je nastava u školama i fakultetima u FBiH i RS-u, a odlukom Federalnog štaba civilne zaštite 20. marta obustavljen je javni saobraćaj u cijeloj FBiH. To se odnosi na tramvaje, trolejbuse i autobuse. Građanima su na raspolaganju ostali taxi prijevoznici. Istog dana, naređena je zabrana kretanja osobama mlađim od 18 godina i starijim od 65 godina na području Federacije BiH. 21. marta Republički štab za vanredne situacije donio je odluku o ograničenju i zabrani kretanja lica na teritoriji RS-a za lica sa navršениh 65 godina starosti. Ministar zdravlja Republike Srpske Alen Šeranić kazao kako se može očekivati i pooštavanje donesenih mjera. Maske i rukavice obavezni su nositi oni koji pružaju određene usluge. Građani se moraju pridržavati ograničenja kretanja i okupljanja. Gospodin Šeranić je naveo da ono što je dobro jeste linearni rast epidemije, što je rezultat mjera koje su uvedene i posljedica uzornog ponašanja građana. Stavljanje Federacije u karantin kao moguća mjera, već je razmatrano. U Republici Srpskoj su već uvedene mjere zabrane napuštanja prebivališta tokom vikenda. U Republici Srpskoj svim građanima je zabranjeno kretanje od 20:00 sati navečer do 05:00 ujutro a istog dana, Federalni štab civilne zaštite uveo je zabranu kretanja od 18:00 sati do 05:00 sati u Federaciji BiH, koja je nakadno promijenjena u zabranu kretanja od 20:00 sati navečer do do 05:00 sati ujutro.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine donio je odluku o tome da se zabranama kretanja osobama mlađim od 18 i starijim od 65 godina usljed pandemije koronavirusa, koje su donesene u martu ove godine, krše prava građana zagantovana Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. Nakon donošenja ove odluke, u FBiH je ubrzo donesena naredba prema kojoj se mlađima od 18 i starijima od 65 godina omogućava kretanje u određenom periodu. Ponedjeljkom, srijedom i petkom, od 9 do 13 sati, mogu se kretati osobe starije od 65 godina. Navedeno je da se utorkom, četvrtkom i subotom dozvoljava kretanje osobama mlađim od 18 godina i to od 14 sati pa sve do početka policijskog sata koji je počinjao u 20 sati. Policijski sat je u Federaciji Bosne i Hercegovine ukinut, a u Republici je još uvijek na snazi.

Treba napomenuti da se koordinacija mjera za borbu protiv pandemije koronavirusa, koje se u velikoj mjeri naglo mijenjaju, razlikuje između različitih državnih i lokalnih nivoa. Te razlike nisu razumljive onima koji su pogođeni ovom krizom. Ovo se odnosi i na mjere za pomoć u području ekonomskih posljedica. Razlog nedostatka koordinacije leži posebno u kompliciranoj državnoj strukturi. Većina mjera za borbu protiv pandemije odgovornost su dva entiteta. To se također odnosi na ublažavanje ekonomskih posljedica.

Ulazak u BiH i stanje na granicama

Vijeće ministara BiH donijelo je Odluku o privremenom zatvaranju Međunarodnog aerodroma Sarajevo za promet putnika od ponedjeljka, 30.03.2020. pa nadalje. Osim sarajevske zračne luke, Odlukom se za promet putnika zatvorene su i zračne luke u Mostaru, Banja Luci i Tuzli. Međunarodni aerodrom Sarajevo ostaje otvoren za humanitarne letove i promet kargo robe, ali je zatvorena za prevoz putnika.

Stranim državljanima od 25. marta 2020. godine zabranjen je ulazak u zemlju. To ne uključuje: medicinsko osoblje, osobe kojima je potrebno liječenje (pacijente), prekogranične radnike (putujuće radnike), pripadnike službi i timova civilne zaštite, pripadnike oružanih snaga NATO-a i pripadnike oružanih snaga drugih zemalja iz sjedišta Partnerstva za mir i NATO-a u Bosni i Hercegovini, osobe s dozvolom boravka u Bosni i Hercegovini, osobe u tranzitu kroz Bosnu i Hercegovinu, druga lica uz posebno odobrenje Vijeća ministara, građane hrvatske i drugih zemalja EU u tranzitu kroz Neumski koridor, vozače kamiona, vozače vozova, pilote i članove posade u međunarodnom prometu.

Prevoz i uvoz roba u BiH i izvoz roba iz BiH odvija se usporeno ali nesmetano, a putnici se moraju pridržavati posebnih mjera. Ministarstvo sigurnosti BiH se zalagalo za potpuno zatvaranje granica, ali ulazak u zemlju je još uvijek moguć preko graničnih prelaza, uz obavezan odlazak u kućni karantin. Ministarstvo sigurnosti BiH smatra da treba obustaviti prijevoz putnika iz inostranstva i tražilo je 9. aprila da se obustavi kampanja u pojedinim ambasadama BiH u inozemstvu, dovođenja putnika u autobusima do BiH. Oba entitetska krizna štaba su zbog širenja koronavirusa odranije zabranila prijevoz autobuskim saobraćajem, jer jedan inficirani putnik može prenijeti virus na sve ostale. Iz Ministarstva sigurnosti BiH je saopćeno da Ministarstvo sigurnosti BiH ne snosi nikakvu odgovornost zbog građana BiH u inozemstvu koji nisu bili tačno informirani i bili su izloženi nepotrebnim troškovima kupovine avionskih ili autobuskih karata, ne znajući da letovi neće biti mogući ili da će nakon ulaska autobusom u BiH obavezno ići u 14-dnevni karantin i da će na granici biti podvrgnuti strogim epidemiološko-sigurnosnim procedurama.

Karantini su organizirani u svakoj lokalnoj zajednici i u njih su od 11. aprila smještane osobe koje su dolazile u BiH. Obaveza je bila da te osobe u organiziranom kantonalnom karantinu borave 14 dana. Međutim, zbog takve mjere bilo je mnogo negodovanja, a najviše zbog uslova u samim karantinima, te je 24. aprila donesena nova naredba, koja podrazumijeva da će osobe koje ulaze u BiH sada automatski ići u kućnu izolaciju, kao i prije naredbe koja je stupila na snagu 11. aprila, a policija će biti nadležna da redovno obilazi takve osobe.

Procjena mjera za borbu protiv koronavirusa u BiH

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) ocjenjuje da zemlje Zapadnog Balkana ispunjavaju sve propisane mjere, te da postižu dobre rezultate u borbi protiv koronavirusa. Posebno se dobro protiv pandemije nosi Bosna i Hercegovina, rečeno je u Regionalnom uredu WHO za Evropu na pres-konferenciji koja je održana 8. aprila u Kopenhagenu.

Vršiteljica dužnosti direktora za hitne operacije WHO za Evropu dr. Dorit Nitzman kaže kako je Bosna i Hercegovina provela sve neophodne mjere na vrijeme. Gospođa Nitzman je istaknula da WHO veoma pažljivo prati mjere u BiH. Zahvaljujući donesenim mjerama i dobroj implementaciji i odzivu građana, virus se u BiH sporo širi.

Kako su građani prihvatili novonastalu situaciju i mjere?

Većina građana Bosne i Hercegovine se pridržava domesenih mjera, iako se radi o velikim promjenama za sve građane, i prilagodba nekim pojedincima pada teško. Svakodnevica se naglo promijenila, i vlast pokušava da se pobrine za kontrolu donesenih mjera, što ponekad može da bude veliki izazov. Na javnim mjestima evidentno je poštivanje mjera koje sežu od odstojanja od 1,5 metra među građanima, nošenja maski i rukavica, dezinfekcije ruku do ograničenja broja osoba u objektima. Ispred ulaza u apoteke, supermarkete i pošte možemo da primjetimo da se po jednoj osobi dozvoljava ulazak u objekat.

Banja Luka je grad s najviše zabilježenih slučajeva koronavirusa u zemlji.

#ostanikući u BiH

Načelnici bosanskohercegovačkih općina i gradova uključili su se u kampanju projekta PRO-Budućnost s ciljem podizanja svijesti o sprečavanju širenja koronavirusa. U okviru projekta PRO-Budućnost pokrenuta je kampanja #ostanikući – budi odgovoran prema sebi i drugima, u kojoj prvi ljudi općina i gradova širom Bosne i Hercegovine ukazuju na važnost održavanja fizičke distance među ljudima za vrijeme pandemije Covid-19, te pozivaju građane da ostanu u svojim domovima.

U kampanji su učestvovali gradonačelnici Sanskog Mosta, Vareša, Vlasenice, Bosanske Krupe, Petrova, Centra Sarajevo, Bugojna, Jablanice, Odžaka, Doboja, Ljubinja, Banje Luke, Žepča, Goražda, Srebrenice, Bosanskog Petrovca, Novog Goražda, Gornjeg Vakufa-Uskoplja, Rudog, Doboju Juga, Pelagićevo i Sokoca, odnosno iz oba entiteta.

Građanima je upućen apel da ograniče kretanje na otvorenom. Učenici i studenti prate nastavu putem online platformi i naizvjesno je kada će se vratiti u učionice. Online nastava se dosad pokazala kao jako uspješan projekat, koji učenicima i studentima dozvoljava da i dalje prelaze gradivo. Zabrana kretanja za mlađe od 18 godina, maloj djeci i učenicima teško je padala, i djeca su se obradovala ublažavanju ove mjere u ovim proljetnim mjesecima. Rad od kuće postao je nova svakodnevnica za veliki broj radnika, nakon što su vlasti pozvale poslodavce da svojim radnicima omoguće rad od kuće, ukoliko je to moguće. Međutim, mnogi radnici koji u novonastaloj situaciji ne mogu da rade od kuće, a nisu ni među zdravstvenim radnicima, prodavačima i drugim radnicima koji moraju da dolaze na posao, dobili su otkaz.

Posljedice na tržište rada

U BiH je tokom pandemije korona virusa bez posla ostalo oko 30.000 radnika. Sindikati strahuju da bi broj otpuštenih mogao rasti, a sociolozi upozoravaju na negativne posljedice. Oko 28.000 radnika u Federaciji BiH i oko 2.000 radnika u Republici Srpskoj ostalo je bez posla od polovine marta 2020. godine, kada je u BiH intenzivirano provođenje vanrednih mjera za sprečavanje širenja zaraze koronavirusom. Najugroženija je uslužna djelatnost.

Predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH Selvedin Šatorović izjavio je da je najveći broj radnika koji su ostali bez posla iz ugostiteljstva, drvoprerađivačke industrije, tekstila i sitnih uslužnih djelatnosti. Većina ugovora tih radnika, bila je na određeno vrijeme.

Predsjednica Saveza sindikata Republike Srpske Ranka Mišić kaže da se u Republici Srpskoj radi uglavnom o radnicima kojima je istekao ugovor na određeno vrijeme, ali da se sada sve češće pojavljuju ljudi iz stalnog radnog odnosa sa sporazumnim raskidom. Iz Štaba za praćenje štetnih posljedica RS-a saopšteno je da niti jedan radnik ne bi trebalo da dobije otkaz i oni poslodavci koji budu otpuštali radnike neće moći da računaju na pomoć Vlade Republike Srpske. Uprkos tome, broj ljudi koji su ostali bez posla raste. Član Predsjedništva BiH Milorad Dodik rekao je 9. aprila da procjene pokazuju da su gubici koje je pretrpjela Republika Srpska u mjesec dana od kako se pojavila pandemija virusa korona veći od 750 miliona KM.

Pored ovih poražavajućih podataka, postoje i pozitivni primjeri. Iz Sindikata radnika trgovine BiH saopćili su da su kompanije iz ovog sektora povećale martovske plate radnicima u trgovini. Premijer Federacije BiH Fadil Novalić kazao je da je Zakon o ublažavanju negativnih posljedica pandemije ili tzv. anti-korona zakon kreiran na temelju najboljih praksi, analiza i kapaciteta u ovom trenutku u FBiH. Naglasio je da će Vlada FBiH platiti doprinose za sve firme koje imaju pad prometa od 20% i da to znači da mjere nisu ograničene na pojedine djelatnosti, već će biti podržane sve firme i radnici koji budu pogođeni.

Podrška iz inostranstva

Podrška stiže iz Evropske unije. Evropska investicijska banka obezbijedit će zemljama izvan Evropske unije 5,2 milijardi eura u okviru svog paketa podrške otklanjanju posljedica pandemije Covid-19. Sredstva su dio šireg paketa pomoći za 100 zemalja izvan EU koje je danas najavila Evropska unija i njen "Tim Evropa", a koja su podržana garancijama iz budžeta EU. Potpredsjednik EIB-a Dario Scannapieco istaknuo je da je pandemija Covid-19 suočila svijet s ekonomskim izazovima koji nisu viđeni u novijoj historiji. Kao dio zajedničkog napora Evropske unije i njenog 'Tima Evrope', EIB je pripremila paket hitnih mjera podrške za zemlje zapadnog Balkana, posebno lokalne MSP i zdravstveni sistem. Napomenuo je da žele učiniti sve što mogu kako bi očuvali živote, radna mjesta i plaće građana zapadnog Balkana. Također, Češka Republika odobrila je humanitarnu pomoć Bosni i Hercegovini i još nekim drugim zemljama u iznosu od 1,8 miliona KM. Ovu informaciju objavila je ambasadorica Bosne i Hercegovine u Češkoj Martina Mlinarević. Delegacija USAID-a informisala je ministra Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Stašu Košarca da će od jula realizovati projekat podrške turizmu u BiH, koji će biti četiri puta veći u odnosu na aktuelne projekte koje ova misija provodi u energetskom sektoru u BiH. Izrazili su spremnost da dio pomenutog projekta bude usmjeren na saniranje negativnih efekata epidemije korona virusa na turizam u BiH.

Lideri SDA, HDZ-a i SNSD-a u prisustvu šefa Delegacije i visokog predstavnika EU Johanna Sattlera, nakon sastanka sa zvaničnicima EU i MMF-a postigli su dogovor o aranžmanu u visini od 330 miliona eura kredita za borbu protiv krize izazvane koronavirusom.

Posljedice u privredi

U svom trenutnom izvještaju o ekonomskim posljedicama pandemije na zapadnom Balkanu, u Bosni i Hercegovini, Svjetska banka očekuje da će BDP ove godine opasti za 3,2 odnosno 4 posto. U izvještaju se ističe da moguća ekonomska kriza u zemljama Evropske unije predstavlja glavni rizik za zemlje zapadnog Balkana.

Za usporedbu: nakon financijske krize 2009. godine, BDP je u Bosni i Hercegovini opao za 3,5 posto.

Krajem 2019. godine, prema podacima Agencije za statistiku BiH, BDP u BiH iznosio je 3,2%. Prema podacima EUROSTAT-a, statističkog ureda Evropske unije od 1. aprila 2019. godine, BDP BiH od oko 5.000 EUR (9.300 KM) činio je tek 14,73 posto prosjeka bruto domaćeg proizvoda svih država EU.

U julu 2019. godine prognoze koje se tiču bruto domaćeg proizvoda (BDP) glasila su, da bi Bosna i Hercegovina 2020. godine mogla preći BDP po stanovniku u iznosu od 10.000 konvertibilnih maraka, ali te prognoze napravljene su prije pandemije koronavirusa, i sada je slika drugačija.

Sve zemlje zapadnog Balkana po stanovniku imaju veći bruto domaći proizvod od BiH, izuzev Albanije u kojoj je približno kao u BiH oko 5.000 EUR po stanovniku. Jedino je Kosovo ispod. Slovenija, naprimjer, ima BDP koji je već premašio 30.000 EUR po stanovniku, dok je u Hrvatskoj iznad 15.000 EUR, tri puta viši nego u našoj zemlji.

Za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije, donesene su sljedeće mjere:

- Stvaranje fondova podrške
- produženi rokovi u poreznom zakonu
- Odgoda/moratorij za otplatu kredita
- Promjene rokova plaćanja socijalnih doprinosa i poreza na dohodak

Mjere su se djelimično razlikovale u dva entiteta, Republici Srpskoj i Federaciji, i u njenih 10 kantona. Orijentacioni okvir prilikom raspodjele sredstava za podršku bilo je rješavanje ekonomskih posljedica poplava iz 2014. godine.

Nije bilo promjena u zakonu o radu. Postojeća mogućnost rada sa skraćenim radnim vremenom zbog toga se ne provodi u praksi.

Delegati Doma naroda Parlamenta Federacije BiH 4. maja 2020. godine su usvojili tzv. "korona-zakon" - Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom koronavirusa u Bosni i Hercegovini. Zakon predviđa, između ostalog, subvencioniranja doprinosa za obavezna osiguranja, obustavu obračuna i plaćanje zatezne kamate na javne prihode, prekid svih upravnih, parničnih, vanparničnih i izvršnih postupaka za vrijeme stanja nesreće, kao i uspostavu garancijskog fonda. Zakonodavna procedura za usvajanje ovog zakona trajala je mjesec dana.

Lokalni izbori 2020. godine

Koronavirus ne utiče samo na svakodnevnicu ljudi u Bosni i Hercegovini, nego i na politički život u ovoj zemlji. Naime, Centralna izborna komisija BiH traži da se zbog koronavirusa odgode lokalni izbori ove godine, koji su planirani za oktobar ove godine. Centralna izborna komisija BiH je 9. aprila na 14. sjednici usvojila zaključak o pokretanju inicijative za donošenje Zakona o dopunama Izbornog zakona BiH, koju dostavlja Parlamentarnoj skupštini BiH. Predloženim dopunama Izbornog zakona BiH se uvodi pojam vanrednih

okolnosti koje podrazumijevaju vanrednu situaciju te stanje prirodne nepogode i druge nesreće, proglašene od nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini, što podrazumijeva sve nivoe vlasti i utvrđuje da Centralna izborna komisija BiH ima ovlasti da donese odluku o odgađanju raspisivanja i održavanja izbora, što do sada nije bilo propisano. Stavovi političara po ovom pitanju se razlikuju.

Misija OSCE-a u BiH pozdravila je razmatranje Centralne izborne komisije o utjecaju koronavirusa na lokalne izbore 2020. Oni smatraju da je pripreme potrebno nastaviti, ali da je također važno i razmotriti pravnu opciju odgode, ukoliko bude potrebe. Iz OSCE-a su pozvali Parlamentarnu skupštinu BiH da razmotri nacrt CIK-a i utjecaja COVID-19 na izbore. Predsjednik SDS-a Mirko Šarović izjavio je da ova stranka smatra da je važno, što hitnije, ozbiljno razmotriti inicijativu Centralne izborne komisije BiH za odgađanje izbora, odnosno izmjene izbornog zakonodavstva. Šarović je rekao da se približava kritični trenutak, već početkom maja, kada treba raspisati lokalne izbore i to u uslovima kada je na snazi vanredna situacija, a nije usvojen ni budžet institucija BiH.

Hrvatski narodni sabor BiH smatra u potpunosti neprihvatljivim postupanje Centralne izborne komisije BiH i njihovu najavu izmjene Izbornog zakona zbog vanrednih okolnosti kojim bi se moglo odgoditi održavanje lokalnih izbora. Po ovom pitanju se oglasio i Milorad Dodik, predsjedavajući SNSD-a. Što se tiče mogućnosti da lokalni izbori u BiH budu odgođeni, Dodik smatra da trenutno za takvu odluku nema razloga. Izjavio je da smatra da izbori ne trebaju biti odgođeni i da trebaju biti raspisani. Ako dođe do poremećaja situacije, postoji dovoljno vremena da se u septembru dogovori prolongiranje, naglasio je Dodik.

Građani BiH koji su ostali u inostranstvu

Veliki problem su građani BiH, koji su ostali u inostranstvu a žele da se vrate u Bosnu i Hercegovinu. Bosna i Hercegovina je jedina država koja traži zabranjivanje povratka svojim građanima u njihovu zemlju, što je najgrublje kršenje Ustava i ljudskih prava, smatra bh. ambasadorica u Češkoj Martina Mlinarević. Dodala je da BiH, istovremeno, dozvoljava stranim zemljama da neometano vrše evakuacije svojih državljana s teritorija BiH.

Vijeće ministara BiH donijelo je na telefonskoj sjednici održanoj 8. aprila odluku da se evakuiraju građani Nizozemske koji su boravili na prostoru Bosne i Hercegovine, ali je uskratilo bh. državljanima koji borave u Nizozemskoj da se povratnim letom vrate u svoju državu. U Nizozemskoj se nalazi blizu 130 bh. državljana koji bi željeli nazad u Bosnu i Hercegovinu.

Medicinska opema i pomoć zdravstvu

Zamjenica predsjedavajućeg Vijeća ministara i ministrica vanjskih poslova BiH, Bisera Turković, 9. aprila je u ime Bosne i Hercegovine potpisala Sporazum EU o zajedničkoj nabavci zdravstvenih protumjera. Riječ je o sporazumu koji će omogućiti BiH učešće u javnim nabavkama EU medicinskih sredstava za sprječavanje širenja pandemije koronavirusa.

BiH dobija pomoć iz inostranstva. Ambasador EU u BiH Johann Sattler potpisao je 9. aprila pismo upućeno rezidentnoj predstavnici UNDP-a u BiH, Steliani Nedera, u kojem se obavezuje na dodatnih 5 miliona eura pomoći Evropske unije za hitne medicinske potrebe u Bosni i Hercegovini. Ovo je drugi dio finansijskog paketa EU ukupne vrijednosti 7 miliona

euca, koji će omogućiti daljnju nabavku medicinske opreme kao odgovor na COVID-19. Teretni avion s medicinskom pomoći koju je Turska poslala Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Srbiji, Sjevernoj Makedoniji i Kosovu u borbi protiv koronavirusa 8. aprila je sletio na Međunarodni aerodrom Sarajevo. Na banjalučki aerodrom sletila su tri aviona sa medicinskom opremom i pomoći iz Rusije za Republiku Srpsku za borbu protiv epidemije izazvane koronavirusom. Iz Rusije su dopremljena respiratori, medicinska oprema, sredstva za dezinfekciju, a stigli si i medicinski stručnjaci. Pored toga, BiH je od Kine dobila šest respiratora i maske.

Ramazan u vrijeme pandemije koronavirusa

Ramazan je sveti mjesec u životima vjernika islamske vjeroispovijesti, a ove godine, počeo je u jeku pandemije koronavirusa. Ove godine će izostati zajedničke molitve i iftari. Društvene mreže sve više postaju jedini način komunikacije sa vjernicima. Građani BiH moraju posebno u ovom mjesecu pokazati disciplinu, tako što se neće okupljati na iftarima, džamijama i drugim mjestima. Zbog koronavirusa, vjernici su prinuđeni da se odreknu svih zajedničkih aktivnosti radi dobrobiti društva.

Koronavirus je utjecao i na obilježavanje Uskrsa i Vaskrsa u BiH. Crkve su bile prazne, a vjernici su slavili u svojim kućama, u krugu svoje porodice. Potrebno je da mjesec Ramazan protekne sa jednakom disciplinom, kako bi se život u BiH što prije vratio u normalu. Nakon ublažavanja mjera izlaska za mlađe od 18 i starije od 65 godina, ukidanja policijskog sata u FBiH, produžavanja radnog vremena supermarketa, apoteka i benzinskih pumpi i otvaranja velikog broja radnji, osim onih koje su u trgovačkim centrima, čeka se dalji razvoj događaja. Otvaranje restorana, frizerskih salona, kafića, fitness centara, bazena, teretana i drugih grana privrede još je neizvjestan. Krizini štab Federalnog ministarstva zdravstva će početkom maja predložiti novi set ublažavanja mjera koje su uvedene zbog suzbijanja pandemije koronavirusa. Predložiti će se otvaranje trgovina na veliko i malo, malih obrta, odvjetničkih i notarskih ureda. Javni prevoz je i dalje obustavljen. I uz ukidanje policijskog sata, ulice su poprilično prazne. Škole i fakulteti ostaju zatvoreni i učenici se pitaju, kada će ponovo imati mogućnost da školsku klupu dijele sa dvojim drugovima iz razreda.

Konrad-Adenauer-Stiftung e. V.

Sven Petke
Direktor Predstavništva u Bosni i Hercegovini (Sarajevo)

Glavni odjel - Evropska i međunarodna saradnja

www.kas.de

sven.petke@kas.de

Tekst ovog djela je licenciran i distribuiranje i korištenje podliježe

„Creative Commons 4.0 international”,

CC BY-SA 4.0 (pronađite pod: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.de>)